

**ГІГІЄНИЧНА ОЦІНКА КАНЦЕРОГЕННОЇ ДІЇ ПЕСТИЦИДІВ КЛАСУ
КАРБАМАТІВ ТА ФТАЛІМІДІВ ЗА УМОВИ ЇХ ОДНОЧАСНОГО
НАДХОДЖЕННЯ ДО ОРГАНІЗМУ ЛАБОРАТОРНИХ ТВАРИН (на
прикладі бентіавалікарб-ізопропілу і фолпету)**

Сирота А.І., Вавріневич О.П., Благая А.В.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

Бентіавалікарб-ізопропіл – новий в Україні фунгіцид, запропонований у складі сумішевих препаратів для застосування в агропромисловому комплексі. Фолпет – зареєстрована в Україні діюча речовина пестицидних формуляцій з фунгіцидною активністю. В результаті досліджень було виявлено канцерогенний ефект фолпету у мишей та бентіавалікарб-ізопропілу у щурів та мишей. можна передбачити, що суміш цих речовин може модифікувати їх канцерогенну дію за рахунок впливу бентіавалікарб-ізопропілу на систему багатоцільових оксидаз, а фолпету на вміст глутатіону. Враховуючи можливий вплив обох речовин на ферментні системи, що приймають участь у метаболізмі ксенобіотиків, можливо очікувати потенціювання їх канцерогенної дії в препаративній формі.

Мета роботи: гігієнічна оцінка канцерогенної дії бентіавалікарб-ізопропілу і фолпету за умови їх одночасного надходження до організму лабораторних тварин.

Матеріали і методи: бентіавалікарб-ізопропіл, фолпет; токсикологічний метод, лабораторного експерименту, статистичний метод; багатоорганна модель NDEA-MNU-NDHPA.

Результати. Вплив фолпету на гепатоканцерогенність бентіавалікарб-ізопропілу в складі препаративної форми: не виявлено індукції збільшення кількості і збільшення розмірів γ -глутамілтранспептидазних (ГТП) вузликів, що дозволяє зробити висновок про відсутність модифікуючого впливу фолпету на канцерогенність бентіавалікарбу в складі препаративної форми. Вплив бентіавалікарб-ізопропілу на індукцію фолпетом передпухлинних станів в дванадцятипалій кишці мишей: не виявлено

них дій
питань
ресійна
лікарів
містів,
зробку
ивим є
о буди
тя. Під
ватися
ограми
упу до
елення.
мають
на них
льного
начним
а умов
елення,
ивного
тивості
ійного

ГІГІЄНІЧНА ОЦІНКА ПОВЕДІНКИ КОМПОНЕНТІВ БАКОВИХ СУМІШЕЙ ПРИ ЇХ ЗАСТОСУВАННІ ДЛЯ ЗАХИСТУ НАСАДЖЕНЬ СУНИЦІ

Зінченко Т.І., Вавріневич О.П., Пельо І.М.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
Кафедра гігієни та екології № 1

Широке застосування пестицидів у сільському господарстві при потраплянні їх у харчові продукти, ґрунт, воду та атмосферне повітря може несприятливо вплинути на стан здоров'я населення та екосистеми.

Рациональне та обґрунтоване застосування засобів хімічного захисту рослин повинне враховувати багато факторів, а в першу чергу оцінку рівня їх потенційної небезпеки для здоров'я людини та довкілля

Перспективним напрямком зниження пестицидного навантаження на об'єкти довкілля є використання бакових сумішей пестицидів.

Комбіновані препарати перед впровадженням у практику проходять токсиколого-гігієнічну оцінку, в той час як бакові суміші пестицидів не оцінюються.

Метою роботи була гігієнічна оцінка поведінки компонентів бакових сумішей пестицидів Актеллік 500 ЕС, к.е.+Топаз 100 ЕС, к.е. (суміш № 1) та Актеллік 500 ЕС, к.е.+Хорус 75 WG, в.г. (суміш № 2) при їх застосуванні для захисту насаджень суниці.

Діюча речовина препарату Актеллік – піриміфос-метил відноситься до групи фосфорорганічних сполук; препарату Хорус – ципродиніл є похідним піримідинамінів; препарату Топаз – пенконазол належить до групи триазолів.

Нами досліджено особливості поведінки досліджуваних діючих речовин в об'єктах довкілля та суниці, оцінена їх екотоксикологічна небезпечність при застосуванні бакових сумішей в агропромисловому секторі.

стратегій з питань профілактики ХНІЗ та послідовних, комплексних дій щодо їх втілення в життя.

В умовах розбудови громадського здоров'я до вирішення питань боротьби з ХНІЗ варто залучити всі зацікавлені сторони. Професійна співпраця у міжсекторальних командах та об'єднаннях за участю лікарів лікувальних та профілактичних спеціальностей, юристів, економістів, представників соціальної служби тощо здатна забезпечити розробку національної стратегії та дієвий план практичних заходів. Важливим є чіткість та наполегливість у досягненні інтересів людини на право бути здоровим та мати максимально можливу тривалість активного життя. Під час розробки цільових та національних програм слід дотримуватися принципу пропорційного універсалізму. За цим принципом програми повинні передбачити більший ступінь охоплення, легкість доступу до медичних та профілактичних послуг найбільш вразливих верств населення. Прошарки населення з низькими доходами, люди похилого віку мають додаткові обмеження та високі ризики розвитку ХНІЗ. Саме на них повинні бути спрямовані заходи профілактичного та лікувального призначення національних програм.

Висновки. Хронічні неінфекційні захворювання стають значним викликом для національних систем охорони здоров'я, особливо за умов браку матеріально-фінансових ресурсів, постаріння населення, реформування галузі тощо. Для вирішення питань зменшення негативного впливу ХНІЗ на здоров'я населення слід використовувати можливості міжсекторальної співпраці та дотримуватися принципу пропорційного універсалізму.

Ш
потрапл
несприя
Ра
рослин
їх потен
По
об'єкти
Кс
токсико
оцінюю

бакови
(суміц

Ді
до груп
похідни
групи т)
Н.
речовин
небезпе
секторі.